

P6_TA-PROV(2006)0347

Kalastustuotteiden ympäristömerkkijärjestelmä

Euroopan parlamentin päätöslauselma keskustelun käynnistämisestä koskien yhteisön suhtautumista kalastustuotteiden ympäristömerkkijärjestelmän kehittämiseen (2005/2189(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle nimeltä "Keskustelun käynnistäminen yhteisön suhtautumisesta kalastustuotteiden ympäristömerkkijärjestelmän kehittämiseen" (KOM(2005)0275),
 - ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,
 - ottaa huomioon Roomassa 7.–11. maaliskuuta 2005 pidetyn YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) kalatalouskomitean 26. istunnon raportin nro 780,
 - ottaa huomioon komission tiedonannon yhteisön toimintasuunnitelmasta ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan (KOM(2002)0186),
 - ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille kalastustuotteiden markkinoiden tulevaisuudesta Euroopan unionissa: vastuu, kumppanuus ja kilpailukyky (KOM(1997)0719),
 - ottaa huomioon 20. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2371/2002 elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä yhteisessä kalastuspolitiikassa¹,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
 - ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan mietinnön sekä ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan lausunnon (A6-0219/2006),
- A. katsoo, että sillä, että kalastustuotteet saatetaan markkinoille varustettuna sertifikaatilla, joka osoittaa, että eläimet on pyydystetty, kasvatettu, kerätty tai jalostettu ympäristöön liittyvien kestävä kehityksen vaatimusten mukaisesti, voidaan auttaa merkittäväällä tavalla tuottajia ja kuluttajia pääsemään lähemmäksi kestävä kalastusta koskevien tavoitteiden saavuttamista,
- B. ottaa kuitenkin huomioon, ettei kestävyuden käsitteen määrittelystä ole asetettu kalastustuotteiden osalta kansainvälisesti yhtenäisiä vaatimuksia,

¹ EYVL L 358, 31.12.2002, s. 59.

- C. katsoo, että ekologisen lähestymistavan osana ympäristömerkkijärjestelmää on perustuttava aina laajavaikutteisiin arviointeihin,
- D. katsoo, että ympäristömerkki- ja sertifiointijärjestelmässä on asetettava etusijalle moniperustainen selvitysjärjestelmä,
- E. ottaa huomioon, että FAO on käsitellyt vuodesta 1998 kalatalous- ja vesiviljelytuotteiden ympäristömerkkijärjestelmän eri näkökohtia ja että toukokuussa 2005 sen kalatalouskomitea laati asiaa koskevat suuntaviivat,
- F. ottaa huomioon, että Maailman kauppajärjestö (WTO) on käsitellyt tätä asiaa vuonna 2001 Dohassa pidetystä kokouksesta lähtien, jonka aikana kehitysmaat ilmaisivat huolensa siitä, että ympäristömerkkijärjestelmä voi johtaa uusiin protektionistisiin toimiin kehittyneemmistä maista peräisin olevien tuotteiden suojelemiseksi,
- G. katsoo, että kalatuotteiden ympäristömerkinnät voivat parantaa tiettyjä kalastusmuotoja koskevien tietojen keräämistä (tiedon laadun ja luotettavuuden parannukset),
- H. katsoo, että ympäristömerkkijärjestelmien ja niihin liittyvien vaatimusten yleistymisen herättää epäluuloa ja aiheuttaa hämmennystä kuluttajissa, mikä voi johtaa siihen, että luottamus tähän välineeseen heikkenee,
- I. ottaa huomioon, että Euroopan yhteisö allekirjoitti äskettäin kansainvälistä delfiinien suojeluohjelmaa koskevan sopimuksen ja siihen liittyvän ympäristösertifikaattijärjestelmän (pyydetty delfiinejä vaarantamatta -merkintä),
- J. ottaa lisäksi huomioon, että on todistettu, että ympäristömerkki ja laatumerkki sekoitetaan keskenään,
- K. katsoo, että asetuksen (EY) N:o 2371/2002 mukaisesti kaiken Euroopan unionissa harjoitetun kalastustoiminnan tulisi lähtökohtaisesti olla kestävä, koska sen tulisi olla alaa koskevien yhteisön säädösten mukaista,
1. pitää tervetulleena komission tiedonantoa, jolla käynnistetään keskustelu yhteisön suhtautumisesta kalastustuotteiden ympäristömerkkijärjestelmien kehittämiseen;
 2. pitää kuitenkin valitettavana, että komissio on viivytellyt tämän tiedonannon esittämisessä, mikä on samanaikaisesti mahdollistanut yksityisten kehittämien ympäristömerkkien yleistymisen ilman minkäänlaista julkista valvontaa, ja tämä tilanne aiheuttaa uskottavuusongelmia sekä sekaannusta kuluttajille ja tuottajille;
 3. kiinnittää lisäksi huomiota siihen, mihin tavoitteisiin kuluttajille suunnatuilla eri merkinnöillä todella pyritään, kun otetaan huomioon, että kuluttajat pitävät kestävästä kehityksestä yhä tärkeämpänä ja että näitä merkintöjä käytetään myynninedistämiseen, vaikka kuluttajille ei voida taata, että ne tosiasiaassa edistävät kestävästä kehityksestä;
 4. katsoo, että nykyisin käytössä olevien järjestelmien valikoima lisää ongelman monimutkaisuutta ja että mitään tulevaa ehdotusta ei pidä suunnitella jo markkinoilla toimivia järjestelmiä suosien;

5. ymmärtää, että tiedonannolla on tarkoitus käynnistää ainoastaan yleisluontoinen keskustelu, ja ettei siinä vielä tässä vaiheessa käsitellä yhteisön ympäristömerkkijärjestelmää ohjaavia vaatimuksia; pitää kuitenkin valitettavana, että tässä tiedonannossa komissio osallistuu vain vähäisesti käynnistämäänsä keskusteluun, joka on tällä hetkellä liian epämääräistä ja pinnallista;
6. pahoittelee tiedonannon kunnianhimon puutetta ja katsoo, että valittu vaihtoehto (vapaaehtoisia ympäristömerkkijärjestelmiä koskevien vähimmäisvaatimusten laatiminen) ei vastaa täysin asiaan liittyviin kysymyksiin; katsoo, että mitä tahansa merkkejä markkinoilla käytetäänkin, niiden käytöllä on oltava riippumaton valvonta, jotta ne ovat kuluttajan kannalta ehdottoman luotettavia ja uskottavia;
7. vetoaa sen puolesta, että unionin tasolla annettaisiin enemmän tunnustusta pienimuotoiselle kalastukselle; pyytää, että ennen ympäristömerkkijärjestelmän mahdollista käyttöönottoa kuultaisiin eri osapuolia, pienimuotoisen kalastuksen harjoittajat mukaan lukien, ja että heidän ehdotuksensa otettaisiin huomioon;
8. katsoo, että tällainen merkki on täysin tehokas vain jos se on ainoa laatuaan ja helposti kuluttajien ymmärrettävissä siten, että he voivat valita tuotteita, joilla tuetaan kestäviä kalavaroja;
9. kannustaa tästä syystä komissiota kehittämään edelleen laajaa keskustelua, johon osallistuisivat kaikki osapuolet, joita asia koskee, ja jossa olisi mahdollista pohtia syvällisesti monia tärkeitä kysymyksiä, joita ei ole käsitelty toistaiseksi;
10. hyväksyy tiedonannon kappaleessa neljä luetellut kestäväää kehitystä, yhtenäistämistä, jäljitettävyyttä, avoimuutta, objektiivisuutta ja syrjinnän torjumista koskevat tavoitteet; katsoo, että yhden ainoan Euroopan unionin ympäristömerkin luominen on byrokraattisesti vaivalloista;
11. on vakuuttunut, että luotettavien ympäristömerkkien käyttö voisi olla hyvin tehokas väline laittoman, sääntelemättömän ja ilmoittamattoman kalastuksen torjunnassa, koska se edellyttää hyvin selkeitä asiakirjoja, joilla todistetaan kalan alkuperä, mikä tekisi paljon vaikeammaksi laittomasti pyydetyn kalan pääsyn markkinoille;
12. kehottaa komissiota tarkentamaan, mitä se tarkoittaa yhteisön julkisella merkintäjärjestelmällä, ottaen huomioon, että tiedonannossa käsitellyissä vaihtoehdoissa yksi (Yhteisön yhtenäisen ympäristömerkkijärjestelmän luominen kaloille ja kalastustuotteille) ja kolme (Vapaaehtoisia ympäristömerkkijärjestelmiä koskevien vähimmäisvaatimusten laatiminen) kiinnitetään huomiota erilaisten, kansainvälisesti käytettyjen käsitteiden aiheuttamaan sekaannukseen sekä järjestelmän kelvollisuuteen;
13. katsoo, että kun ympäristömerkki- ja sertifikaattijärjestelmä on luotu, komission on edistettävä ja selitettävä sitä kaikille prosessin osapuolille; katsoo, että komission on myös varmistettava, että voidaan täysin taata luottamus siihen, että merkinnöistä ja sertifikaateista vastaavien tahojen laatimia sääntöjä noudatetaan, jotta kuluttajia ei johdeta harhaan;

14. pyytää komissiota antamaan laajassa keskustelussa saavutetuista edistysaskeleista riippuen kuuden kuukauden kuluessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedonannon vähimmäisvaatimuksista ja suuntaviivoista, jotka kalastustuotteita koskevan yhteisön ympäristömerkkijärjestelmän on täytettävä;
15. pyytää lisäksi, että kun komissio luo Euroopan unionin kalastustuotteiden ympäristömerkkijärjestelmän perustan, se ottaa huomioon alaa koskevat kansainväliset vaatimukset, etenkin FAO:n asettamat vaatimukset, ja varmistaa, että
 - (a) järjestelmä on FAO:n vastuullisen kalastuksen toimintasääntöjen sekä muiden kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n ja WTO:n päätöslauselmien mukainen;
 - (b) järjestelmä on luonteeltaan vapaaehtoinen ja edistää ympäristönsuojelua, mutta siten, että tuotetta, jossa ei ole ympäristömerkkiä, ei voida pitää laadultaan huonompana;
 - (c) järjestelmä on kaikin puolin, myös organisaatorakenteensa ja rahoitustukimuotojensa osalta, avoin;
 - (d) järjestelmä ei ole luonteeltaan syrjivä, ei aiheuta kaupan esteitä etenkin kehitysmaille ja mahdollistaa samalla terveen kilpailun;
 - (e) komissio vie järjestelmää eteenpäin, laatii sen toimintasäännöt ja varmistaa erityisten hyväksyntä- ja sertifiointielinten riippumattomuuden, mikä on olennaisen tärkeää menettelyä koskevien takeiden tarjoamisen kannalta, sekä varmistaa merkin sisällöllisen luotettavuuden;
 - (f) järjestelmään sisältyy kestävyyttä koskevia vaatimuksia, joiden vaatimustaso on korkeampi kuin yhteisön omien varojen hallintajärjestelmässä voimassa olevien vaatimusten ja jotka perustuvat vakavasti otettaviin tieteellisiin tutkimuksiin; nämä vaatimukset voivat olla yleisiä tai yksityiskohtaisia kalastustuotteesta riippuen;
 - (g) järjestelmä takaa merkeissä annettujen tietojen paikkansapitävyyden, mikä tarkoittaa, että tuotantoketjua kunkin tuotteen kohdalla kalastusaluksesta lopulliselle kuluttajalle on valvottava ja että sertifiointia on seurattava varmistamalla, että jokainen merkinnän saanut tuote vastaa asetettuja vaatimuksia;
 - (h) järjestelmään kuuluu luotettavia ja riippumattomia varmistus- ja tarkastusmenettelyjä;
 - (i) järjestelmän välttämätön julkinen luonne taataan;
 - (j) käytetään merkintöjä, joihin sisällytetään tuotteen arvioinnin lopullinen tulos siten, että kuluttajat näkevät ja ymmärtävät sen helposti;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille.